

Cursusomvang (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

Studiepunten 8.0 Studietijd 240 u Contacturen 75.0 u

Aanbodssessies en werkvormen in academiejaar 2019-2020

A (semester 2) Nederlands werkcollege 15.0 u
hoorcollege 60.0 u

Lesgevers in academiejaar 2019-2020

Moons, Christel DI07 Verantwoordelijk lesgever
van Dierendonck, Machteld DI07 Medelesgever
Van Soom, Ann DI08 Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2019-2020

[Bachelor of Science in de diergeneeskunde](#) stptn 8 aanbodsessie A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

- Ethologie, Omgang met dieren, Ethiek.
- Huisdieren, Rassen, Exterieur

Situering

- Het deel **Ethologie en Dierenethiek** brengt studenten fundamentele kennis van de ethologische begrippen en van de leerprocessen bij. Verder wordt een basis voor het omgaan met verschillende diersoorten gelegd. Tenslotte krijgen studenten inzicht in het ethisch denken betreffende het houden en gebruiken van dieren.
- Het deel **Rassen- en Beoordelingsleer** kan, in het kader van de algemene biologie van hoog geëvolueerde diersoorten, beschouwd worden als een uitbreiding van de dierkunde, evenwel specifiek gericht op huisdieren. Het is een kennismaking met de belangrijkste diersoorten en rassen waarmee een dierenarts in contact komt, en met de verschillende aspecten van het exterieur van huisdieren.

Inhoud

- Het opleidingsonderdeel bestaat uit twee aparte delen, enerzijds **Ethologie en Dierenethiek** en anderzijds **Rassen- en Beoordelingsleer**.
- Het deel **Ethologie en Dierenethiek** bestaat uit een luik theorie en een luik oefeningen. THEORIE (A) Allereerst wordt een inleiding tot de ethologie gegeven. Volgende aspecten worden behandeld: causaliteit van het gedrag (externe en interne stimuli), erfelijkheid en gedrag (fylogenie), ontwikkeling (ontogenie) van het gedrag (met inbegrip van de epigenie: vroege ervaring, inprenting, socialisatie), leerprocessen, ritmes, sociale systemen, domesticatie, methodologie van de observatie. Verder worden voor hond, kat en paard zintuigen en communicatie besproken, als voorbereiding op de oefeningen en (in 2e bachelor) de skills labs. Vervolgens wordt de ethiek van het houden en gebruiken van dieren besproken, met nadruk op de proefdiercontext. OEFENINGEN (B) De oefeningen bestaan uit toepassingen van de theorie en vormen een basis voor het ethologisch verantwoord en tactvol leren omgaan met verschillende diersoorten. Daarvoor is het nodig gedrag te leren observeren en juist te kunnen interpreteren. Die training zal hoofdzakelijk gebeuren tijdens interactieve discussies, o.a. aan de hand van audiovisueel materiaal. Hierbij komt ook de lichaamstaal van hond, kat en paard aan bod.
- Tijdens het deel **Rassen- en Beoordelingsleer** wordt enige algemene aandacht besteed aan de evolutie, de domesticatie en de selectie van huisdieren en op de gevolgen ervan op hun fysiologische aanleg, gedrag en morfologische ontwikkeling. De domesticatie deed onder de huisdieren een rijke variatie ontstaan, hetgeen leidde

tot etnografische rasgroepen. Deze laatste bezitten uiteenlopende kenmerken waaraan de mens belang hecht, zowel productieve als formalistische. Het uitzicht van de belangrijkste huisdierenrassen wordt besproken en gevisualiseerd met foto's. Verder worden tal van uitwendig waarneembare kenmerken bestudeerd bij zowel nutshuisdieren als loutere gezelschaps- en liefhebberijdieren (vnl. paard, rund, schaap, geit, varken, konijn, kat, hond, verschillende soorten pluimvee). Er wordt ook aandacht geschonken aan de veranderde functie van huisdieren en rassen door de eeuwen heen, en de huidige maatschappelijke context in de relatie mens-dier.

Begincompetenties

Er is geen specifieke voorkennis vereist.

Eindcompetenties

- 1 Diergedrag kunnen analyseren op causaal, structureel en functioneel vlak (Ba 1.1).
- 2 Inzicht hebben in de wetenschappelijke en ethische benadering van het houden en gebruiken van dieren (Ba 1.7; Ba 5.3).
- 3 Lichaamstaal van de behandelde diersoorten begrijpen (Ba 1.1; Ba 1.12).
- 4 Voorbeelden van omgaan met dieren kunnen analyseren op goede en minder goede aspecten (Ba 1.1; Ba 1.12).
- 5 Zelfstandig wetenschappelijke informatie opzoeken, kritisch synthetiseren en analyseren (Ba 2.1).
- 6 Zelf wetenschappelijke waarnemingen doen en deze kritisch kunnen interpreteren en commentariëren (Ba 2.2).
- 7 Zelfstandig een eenvoudig probleem kritisch analyseren, beoordelen en oplossen (Ba 3.1).
- 8 Een redenering wetenschappelijk toelichten of verdedigen (Ba 4.3).
- 9 In teamverband functioneren tijdens groepswork en een constructieve bijdrage aan de opdracht leveren (Ba 4.4).
- 10 Zich bewust zijn van de ethische en maatschappelijke problematiek van het houden van, gebruiken en omgaan met dieren (Ba 5.3).
- 11 De belangrijkste rassen visueel herkennen en hun bestaansredenen algemeen situeren (Ba 1.1; Ba 1.7; Ba 1.12).
- 12 Definiëren, herkennen en interpreteren van uitwendig waarneembare karakteristieken (Ba 2.2; Ba 3.5).
- 13 De verworven kennis plaatsen in een bredere maatschappelijke context (Ba 5.3).

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk mits gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Hoorcollege, werkcollege

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Hoorcolleges, rijk geïllustreerd met foto's. Groepswork en demonstraties maken deel uit van het werkcollege (de oefeningen) bij het luik **Ethologie en Dierenethiek**.

Leermateriaal

Syllabus en PowerPoint lesslides. Slides van de lessen kunnen via Minerva/Ufora geraadpleegd worden of worden tijdens de les uitgedeeld. Voor het deel Dierenethiek wordt gesteund op het boek "Dier en Welzijn" (ISBN 978-90-209-6323-6). Extra leermateriaal wordt gratis ter beschikking gesteld in de bibliotheken en elektronische databases van UGent.

Referenties

Zowel voor het luik **Ethologie en Dierenethiek** als voor het luik **Rassen- en Beoordelingsleer** worden nuttige publicaties doorheen de syllabus vermeld en/of via Minerva /Ufora ter beschikking gesteld.

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Voor dit opleidingsonderdeel is geen formele studiebegeleiding voorzien. De lesgevers staan op initiatief van de studenten steeds open voor verdere uitleg en discussie buiten de hoorcolleges (e-mail, persoonlijk gesprek).

Evaluatiemomenten

periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijk examen met open vragen, schriftelijk examen met meerkeuzevragen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

(Goedgekeurd)

Schriftelijk examen met open vragen, schriftelijk examen met meerkeuzevragen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Werkstuk, peer-evaluatie

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

- Voor het deel **Ethologie en Dierenethiek**: Periodegebonden evaluatie voor (A) aan de hand van 50 meerkeuzevragen (3 antwoordopties, telkens 1 juist), Niet-periodegebonden evaluatie voor (B), aan de hand van een werkstuk dat het resultaat is van groepswork. De score van het groepswork wordt, indien nodig, voor het individuele lid van een groep bijgesteld aan de hand van de peer-evaluaties.
- Het deel van het examen handelend over **Rassen- en Beoordelingsleer** is opgebouwd uit 2 complementaire onderdelen: enerzijds de herkenning van rassen en het geven van betreffende randinformatie op geprojecteerd beeldmateriaal, anderzijds de beantwoording van theorievragen.

Eindscoreberekening

- Zowel het deel **Ethologie en Dierenethiek** als het deel **Rassen- en Beoordelingsleer** beslaan de helft van de te behalen punten.
- Wanneer men niet deelneemt aan de evaluatie van één of beide delen of minder dan 8/20 heeft voor één van beide delen, kan men niet slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Indien de eindscore toch een cijfer van 10 of meer op 20 zou zijn, dan wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-geslaagd cijfer (9/20).
- Voor het deel **Ethologie en Dierenethiek** telt het groepswork voor 10 % van de punten mee.
- Binnen het deel **Rassen- en Beoordelingsleer** tellen de slides mee voor 1/3 van de punten, de theorie voor 2/3 van de punten.